

CIGÁND VÁROS

INTEGRÁLT VÁROSFEJLESZTÉSI STRATÉGIA

FÜGGELÉK

Készítette Cigánd Város Önkormányzatának megbízásából
Plan-net hálózat

2010. július

Előzmények

Cigánd város Integrált Városfejlesztési Stratégiája 2009-ben készült el és került jóváhagyásra. 2009. novemberében Cigánd Város Önkormányzata funkcióbővítő integrált városrehabilitációs program keretében benyújtotta első városrehabilitációs programját, amely a településközpont komplex fejlesztését célozta. A funkcióbővítő városrehabilitációs programja támogatásban részesült, jelenleg projektfejlesztési szakaszban van, várhatóan a projekt fizikai megvalósítása 2011-ben veszi kezdetét. 2010. júniusában szociális célú városrehabilitációs program keretében ismételt egy újabb városrehabilitációs projektet nyújtott be Cigánd Város Önkormányzata, amely új fejlesztési elemeket tartalmaz. Az Integrált Városfejlesztési Stratégia nem jelölte ki konkrétan azt az akcióterületet, amelyet a szociális városrehabilitáció érint, továbbá új beavatkozások kerültek kijelölésre a szociális városrehabilitáció előkészítési fázisában. Ebből adódóan az IVS kiegészítését szükséges elvégezni egy függelék keretében.

Városrészek összefüggő rendszere

Az Integrált Városfejlesztési Stratégia városrészekre osztja fel a várost és városrész szinten végzi el a helyzetelemzést, határozza meg a szükségleteket és a célokat. A városrészek hézag- és átfedésmentesen fedik le a város belterületét. Az IVS teljesen lefedi a várost, mindegyik városrészrel kapcsolatban megállapításokat tesz, és kiemel olyan, középtávon különösen fontos városrészeket, amelyek koncentrált városfejlesztési tevékenységek kulcsfontosságú területei lesznek.

Cigándon két városrész került lehatárolásra: városközponti városrész, lakóterületi városrész. Tekintettel a település területének és lakosságszámának nagyságára, a város térszerkezetére Cigándon két városrésznél többet nem indokolt lehatárolni. Tekintve, hogy Cigánd csak 2004 óta rendelkezik városi ranggal, a településen nem mutathatóak ki tradicionális városrészek. Mindezek fényében Cigánd Város két városrészt osztható, az egyik a település centrális területén található városközpont, a másik a perifériáisan elhelyezkedő, a város központját gyűrűszerűen körülvevő lakóterületi városrész. A településközponti városrész egy része a szerkezeti terv szerint településközponti vegyes terület, azonban több területen kiegészül más területekkel a tervezett funkciók csoportosulásának köszönhetően, így a településközponti városrész nagyobb mint a szerkezeti tervben meghatározott településközpont. A szerkezeti terv alapján Cigánd településközponti területi nem egy helyre lokalizálódik, hanem a Fő és a Vasút utcák mentén egy „T” alakban, ebből eredően a városközponti városrész lehatárolását már ez is meghatározza. A városközpontban koncentrálódnak a közintézmények és közszolgáltató egységek, még a perifériális városrészen kert városias lakófunkciójú övezetek, illetve aktív gazdasági tevékenység alá vont gazdasági területek összpontosulnak. Az alábbi térképen látható a két városrész elkülönülése.

A két városrész elválasztó utcák a következők:

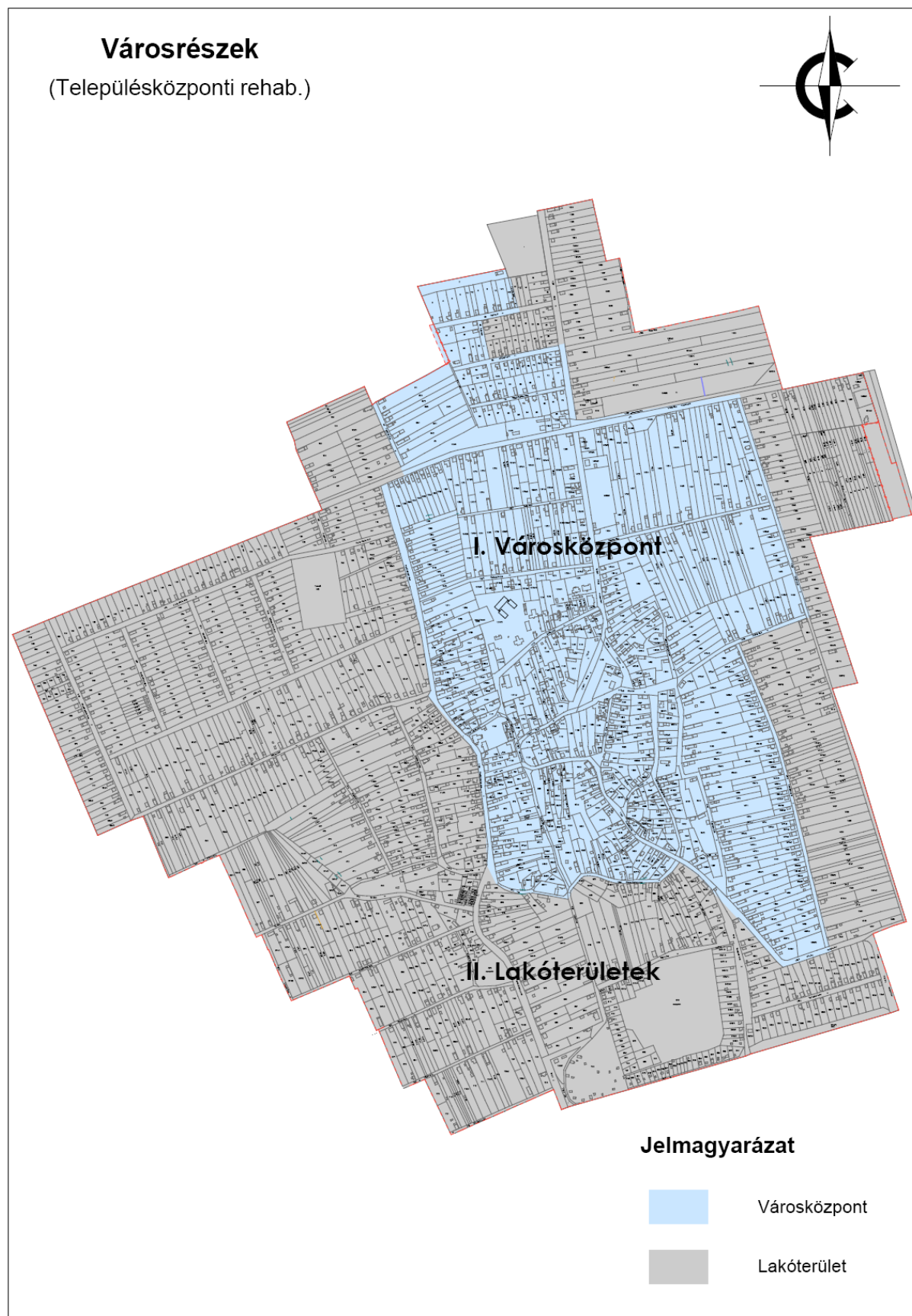
Északról: Belterületi határ

Keletről: Ady Endre utca, Ságváry utca, Vasút utca, Hajnal utca, Új élet utca, Kertészköz út

Délről: Fő utca, Dózsa György utca, 962 hrsz.-ú utca,

Nyugatról: Petőfi Sándor utca, Táncsics utca

1. Térkép: Városrészek lokalizálása Cigándon

Forrás: Saját szerkesztés

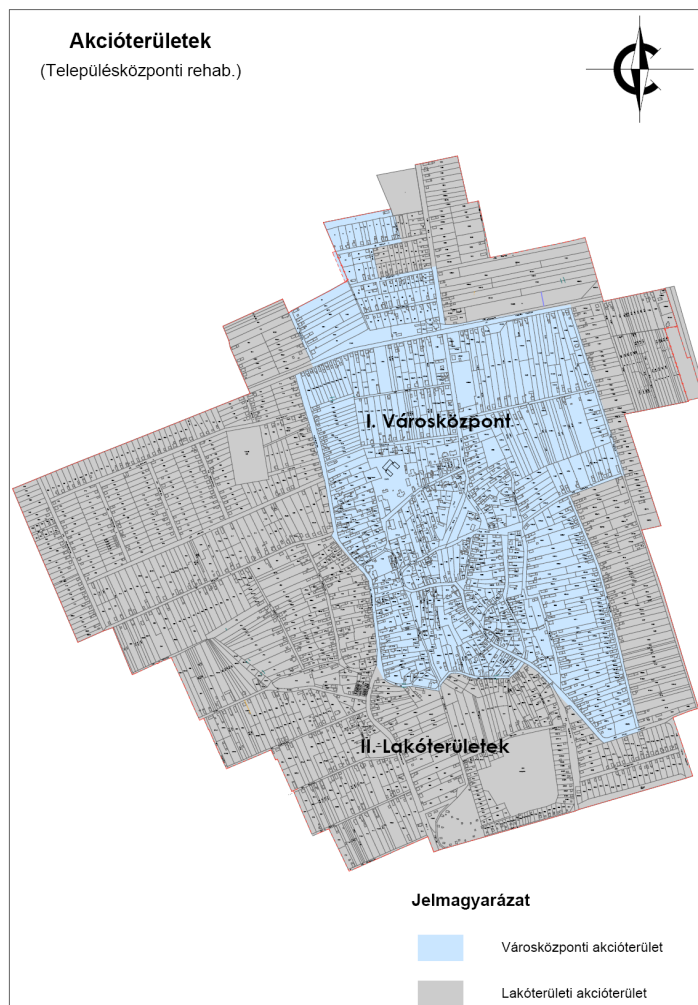
Akcióterületek összefüggő rendszere

Az Integrált Városfejlesztési Stratégia akcióterületeket kijelölő fejezetével szemben elvárás, hogy a város bemutassa városmérettől és városszerkezettől függően kialakítható akcióterületeket, amelyek a városfejlesztés gócpontjai, kiemelkedő fejlesztési célterületei. Az akcióterület azon területeket jeleníti meg, ahol az önkormányzat a fejlesztéseket alapvetően befolyásoló pozícióban van, tehát vagy szabályozási eszközzel, vagy közvetlen pénzügyi befektetéssel részt vesz a fejlesztésben, vagy alapvetően meghatározza annak sikerességét. Az akcióterületek a városrehabilitáció sejtjei. Minden egyes városfejlesztési akcióterületet ki kell jelölni, amellyel kapcsolatban középtávon jelentős beavatkozást tervez a város. Cigánd Város esetében két akcióterület került lehatárolásra, amelyek területileg megegyeznek a két városrészszel. A lehatárolás okai között szerepel a település nagysága, városszerkezet, városrehabilitációs programok indikátorai és a fejlesztési elemek területi koncentrációja. Cigánd esetében a város és városrészek jellegéből fakadóan a kijelölt akcióterületek határvonalai eredetileg megegyeztek a városrészek lehatárolásával. A várost 2 különálló akcióterületre bontottuk, melyek nevei és területe megegyezik a már korábban lehatárolt városrészek területével:

1. Városközponti akcióterület
2. Lakóterületi akcióterület

Az akcióterületek, csakúgy, mint a városrészek teljes egészében, átfedés mentesen lefedik a város területét.

2. Térkép: Cigánd Város akcióterületei (korábbi lehatárolás)

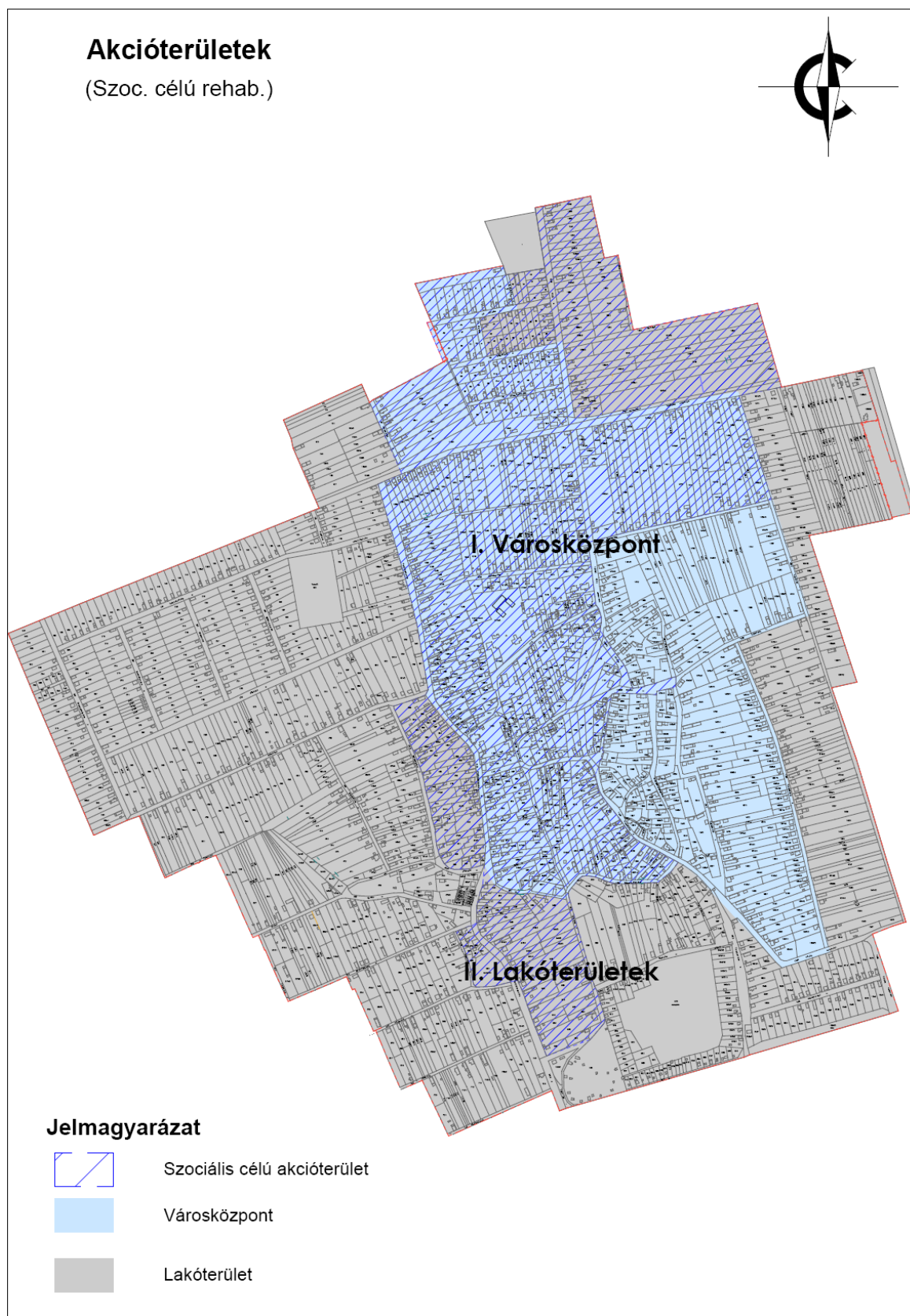

A 2010. évben történt, városfejlesztési koncepcióban megjelenő módosítási szükségletek következtében az akcióterületek száma bővült, így jelenleg 3 akcióterülete van Cigándnak, amelyek továbbra is átfedés mentesen lefedik a település területét. A korábban már benyújtott, értékelt és elfogadott IVS akcióterületi között nem jelent meg a szociális célú akcióterület, valamint az Anti-szegregációs tervben sem szerepelt. Mivel szociális célú akcióterület nem szerepel sem az akcióterületeket kijelölő IVS fejezetben, sem az Anti-szegregációs tervben, ezért pótlólagosan szociális célú városrehabilitációs akcióterület került kijelölésre. A módosítások eredményeként a következő akcióterületek alkotják Cigánd városát:

1. Városközponti akcióterület
2. Lakóterületi akcióterület
3. Szociális városrehabilitációval érintett akcióterület

3. Térkép: Cigánd Város akcióterületei (módosításokat követően)

Forrás: Saját szerkesztés

Szociális városrehabilitációval érintett akcióterület

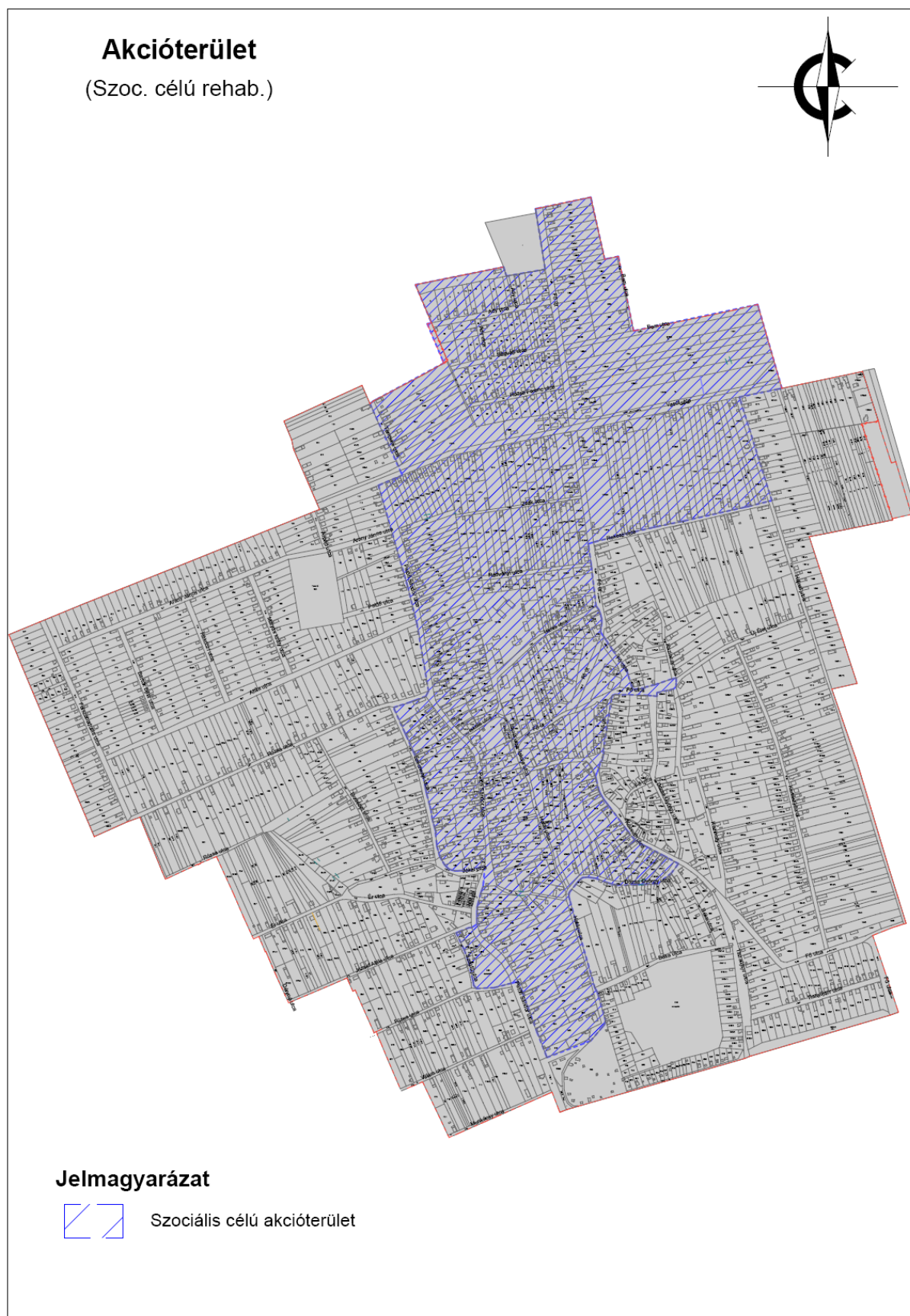
A városrehabilitációval érintett akcióterület területileg nagyobb részben a városközponti városrész területén helyezkedik el, de több ponton átnyúlik a Lakóterületek városrészre is. A három akcióterület közül ez az akcióterület a legnagyobb kiterjedésű, amely elsősorban a beavatkozások pontszerű elhelyezkedéséből adódik.

Határoló utcák: Belterületi határ - Táncsics M. u. - Vasút u. - Petőfi S. u. - Rózsa u. - Széchenyi u. - Jókai u. - Petőfi u. - József Attila u. - Szegfű u. - Füzes u. - Petőfi u. - Határ u.- Dózsa György u. - Fő u. - Rekesz u. - Hajnal u. - Vasút u. - belterületi határ.

A funkcióbővítő és szociális célú városrehabilitációs akcióterületek jellege eltérő, különböző eszközökkel egymással ellentétes hatású célokat valósíthatóak meg ezeken a városi szöveteken. Azonban olyan városközponti területeken, ahol a város kijelölt funkcióbővítő akcióterületet, és programjának előkészítése vagy megvalósítása folyamatban van, szükségessé válhat szociális célú rehabilitációs beavatkozás is. Ebben az esetben funkcióbővítő rehabilitáció és szociális célú rehabilitáció megvalósítható átfedésben lévő akcióterületeken, azonban az akcióterületen lévő beavatkozási pontok nem lehetnek azonosak. Mind a funkcióbővítő mind a szociális célú projekt önmagában önálló projekt, ahol a beavatkozási pontok egymás szomszédságában helyezkednek el, és egymásra szinergikus hatást gyakorolnak.

Cigánd esetében ez az eshetőség áll fenn. A Cigánd város szociális városrehabilitációval érintett akcióterülete részleges átfedésben van a városközponti és lakóterületi akcióterülettel egyaránt (többségében városközponti akcióterület, kisebb részben lakóterületi akcióterület), vagyis három egymással részleges átfedésben lévő akcióterület került kijelölésre eltérő célokkal és beavatkozásokkal. A szociális városrehabilitációval érintett akcióterület nincs teljes átfedésben a funkcióbővítő városrehabilitációval érintett településközponti akcióterülettel, a lakóterületi akcióterülettel egyaránt részleges érintkezése.

4. Térkép: Szociális városrehabilitációval érintett akcióterület elhelyezkedése

Forrás: Saját szerkesztés

Az akcióterület jogosultságának igazolását az EATT végzi el, így az IVS-ben csak összesítő jelleggel jelennek meg ezek a szegmensek. Ennek érdekében az akcióterület szociális indikátorait soroljuk fel. A megjelölt mutatószámok értéke összességében megfelel a szociális városrehabilitáció céljából kijelölt akcióterület jogosultsági kritériumainak.

1. Táblázat: Az akcióterület jogosultságának igazolása, szociális jellegű indikátorok

INDIKÁTOR TÍPUSA	ÉRTÉK AZ AKCIÓTERÜLETEN
ALACSONY ISKOLÁZOTTSÁG	
Legfeljebb általános iskola 8 osztályával rendelkezők aránya a 15-59 éves népesség körében magas volt 2001-ben	47,1 %
Felsőfokú végzettségűek aránya a 25 év felettiek körében alacsony volt 2001-ben	5,8 %
ALACSONY GAZDASÁGI AKTIVITÁS	
Alacsony presztízsű foglalkoztatási csoportok magas aránya 2001-ben (7,8,9 kategóriájú foglalkoztatási főcsoportúak/foglalkoztatottak)	49,5 %
A gazdaságilag nem aktív népesség aránya az akcióterületi lakónépességen belül magas volt 2001-ben	77,2 %
Foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességen belül	29,6 %
Foglalkoztatott nélküli háztartások aránya	63,9 %
MUNKANÉLKÜLISÉG MAGAS SZINTJE	
Munkanélküliek aránya az akcióterületen magas volt 2001-ben Számítás: Munkanélküliek száma / (Munkanélküliek + foglalkoztatottak száma)	26,2 %
Tartós munkanélküliek aránya az akcióterületen magas volt 2001-ben (legalább 360 napos munkanélküliek aránya) Számítás: tartós munkanélküliek száma / munkanélküliek+foglalkoztatottak száma	6,5 %
Rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül (15-59 évesek)	68,4 %
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül	40,6 %
SZEGÉNYSÉG ÉS KIREKESZTETTSÉG MAGAS SZINTJE	
Magas azon aktív korúak (15-59 éves) aránya, akiknek 2001-ben a jövedelemforrásuk kizárólag állami vagy helyi támogatás volt	28,8 %
ERŐSEN LEROMLOTT KÖRNYEZET	
Alacsony komfort fokozatú lakások aránya	36,6 %
A komfort nélküli, félkomfortos és szükség lakások aránya a lakott lakásokon belül magas volt 2001-ben	33,2 %
Magas volt a maximum egy szobás lakások aránya a lakott lakásokon belül, 2001-ben	5,6 %

Forrás: Cigánd Város Szociális városrehabilitáció Elő-akcióterületi terve

Az akcióterület rövid helyzetértékelése

Az IVS-nek nem feladatai az akcióterületek helyzetelemzésének elvégzése, mivel ezeket a munkarészeket az akcióterületi tervek tartalmazzák. Jelenleg Cigánd város két akcióterülete rendelkezik elő-akcióterületi tervvel, a városközponti akcióterület és a szociális városrehabilitációval érintett akcióterület. A szociális városrehabilitációval érintett akcióterület kapcsán az IVS függelékben mindössze egy összegző helyzetértékelésre kerül sor, a részletes helyzetelemzést az Elő-akcióterületi terv tartalmazza.

Az alábbi táblázat Cigánd város összes kijelölt akcióterületének tartalmazza a legfontosabb társadalmi és lakásállománnyal kapcsolatos adatait, amelyeket a szociális városrehabilitáció tekintetében érdemes megvizsgálni. Ezeknek az adatoknak a vizsgálatával, összehasonlításával pontos képet kaphatunk, hogy szociális városrehabilitáció szükséges-e az akcióterület fejlesztésében, illetve megkapjuk azokat az alapinformációkat, amelyekre építhető az akcióterület célrendszere.

2. Táblázat: Cigánd Város akcióterületeinek főbb mutatószáma

Mutató megnevezése	Mértékegység	Cigánd összesen	Településközpont akcióterület	Lakóterületi akcióterület	Szociális városrehabilitációval érintett akcióterület
Állandó népesség száma	Fő	3 369	1 335	2 034	1 159
Lakónépesség száma	Fő	3 193	1 245	1 986	1 089
Lakónépességen belül 0-14 évesek aránya	%	25,1	22,8	26,8	26,1
Lakónépességen belül 15-59 évesek aránya	%	53,1	53,2	53,3	52,9
Lakónépességen belül 60- x évesek aránya	%	21,7	24,0	20,0	21,0
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	%	54,5	42,8	62,3	47,1
Felsőfokú végzettségűek a 25 éves és idősebb népesség arányában	%	3,7	6,3	2,0	5,8
Rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	%	70,3	65,7	73,0	68,4
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül	%	46,4	36,3	53,0	40,6
Foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességen belül	%	27,4	31,9	24,7	29,6
Foglalkoztatott nélküli háztartások aránya	%	65,4	62,8	66,7	63,9
Lakásállomány	db	1 150	480	651	391
Lakásállomány városi aránya	%	100	41,7	56,6	34,0
Alacsony komfortfokozatú lakások aránya	%	38,1	30,2	42,1	36,6

Forrás: KSH, Népszámlálás 2001

Cigánd város kijelölt akcióterületei közül a szociális városrehabilitációval érintett akcióterület rendelkezik a legalacsonyabb lakónépességgel (1089 fő) és állandó népességgel (1159 fő) a 3 akcióterület közül. A város lakó népességének 31,4%-át koncentrálja az akcióterület. Az alacsony népességszám ellenére az akcióterület területi kiterjedése nagy.

A 60-x korosztály aránya az akcióterületen 21,0%, a 0-14 év közötti korosztály több mint 6%-al magasabb az idős korosztálynál, vagyis nem jellemző az akcióterületre az elöregedés. Ez alapján prognosztizálható, hogy az akcióterület vitalitási indexe kedvező. A lakóterületi akcióterület azonban kedvezőbb korstruktúrával rendelkezik, de az arányszámok csak minimálisan alacsonyabbak.

Az általános iskola 8 osztályát végzettek aránya 47,1%, amely a települési átlag fölött van (54,5%). A lakosság megoszlása iskolai összetétel alapján a felsőfokú végzettséggel rendelkezők (5,89%) körét tekintve kedvező, jóval a települési átlag fölötti, azonban a városközponti akcióterületen magasabb az arányuk (6,3%).

Cigánd város lakásállományának 30,4% található az akcióterületen, vagyis igazodva a népességszámhoz a lakásállomány aránya ezen az akcióterületen a legalacsonyabb a három akcióterület közül. Az egyik legnagyobb problémaként azonosítható, hogy az alacsony komfortfokozatú lakások aránya az egyik legmagasabb értéket ezen az akcióterületen képviseli (36,6%), az akcióterület lakásállományának több mint harmada alacsony komfortfokozatú. Ennél magasabb arányú az alacsony komfortfokozatú lakások aránya a lakóterületi akcióterületen, amely két szegregátummal rendelkezik (Gődény, Pap-tag). Az alacsony komfortfokozatú lakások felül reprezentáltsága a szociális városrehabilitációval érintett akcióterületen elsősorban abból ered, hogy az akcióterületen található szegregátum (Újfalu). Mindezek fényében megállapítható, hogy az akcióterület rendelkezik leromlott lakóterülettel. Az egy szobás lakások aránya nem jellemző az akcióterületre, mindössze 5,6%, amely elsősorban a település kertvárosias lakásállományának köszönhető. A komfort nélküli, félkomfortos és szükségülakások aránya a lakott lakásokon belüli aránya 33,2%, amely kifejezetten magas értéket jelent. Összességében az akcióterület lakásállománya minőségi szempontból kedvezőtlen képet mutat jelenleg.

Rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korú lakosságon belül a szociális városrehabilitációval érintett akcióterületen magas, az akcióterületek közül közép átlagot képvisel (68,4%). 26,2%-os az akcióterület munkanélküliségi rátája, amely alacsonyabb a települési átlagnál (29,9%). A tartós munkanélüliek aránya 6,5%-os. Az alacsony presztízsű foglalkoztatási csoportokban a foglalkoztatottak aránya 49,5%. A gazdaságilag nem aktív népesség aránya az akcióterületi lakónépességen belül 77,2%, vagyis kifejezetten alacsony az aktivitási ráta. A foglalkoztatottak aránya 29,6%, amely magasabb a települési átlagnál (27,4%). A foglalkoztatottak nélküli háztartások aránya 67,9%, amely rendkívül magas érték. Azon aktív korúak aránya, akiknek 2001-ben a jövedelemforrásuk kizárólag állami vagy helyi támogatás volt 28,8%, amelyből következtethetünk arra, hogy a segélyezettek aránya kifejezetten magas az akcióterületen. Az akcióterület munkaerő piaci mutatói és jövedelmi struktúrája kedvezőtlen képet mutat.

Összességében a fenti elemzésből az alábbi konzekvenciák vonhatóak le:

- Az akcióterület kedvező demográfiai szerkezettel rendelkezik, a vitalitási indexe kedvezőbb a települési átlagnál

- Az akcióterületen kedvezőtlen munkaerőpiaci folyamatok eredményeként magas a munkanélküliek aránya és alacsony a foglalkoztatottak aránya, az akcióterület legnagyobb társadalmi problémája a magas munkanélküliségből ered
- A lakosság jövedelmi helyzete kedvezőtlen, magas a munkanélküliek és segélyezettek aránya
- Az akcióterület rendelkezik leromlott lakóterülettel
- Az akcióterület rendelkezik szegregátummal
- Továbbá szükséges kiemelni, hogy az elhanyagolt közterületek és leromlott lakásállomány miatt, a megvalósuló városközpont rehabilitáció (funkcióbővítő) kedvezőtlen hatásokat gyakorol a szociális városrehabilitációval érintett akcióterületen élőkre, mivel tovább fokozza településrész leszakadását.
- Az akcióterületen a fenti okokból eredően a szociális feszültségek erősek, ennek oldása mindenképpen szükséges
- Alacsony státuszú lakosság koncentrációja: A városközponti akcióterületi rehabilitáció megvalósításának egyik kockázati tényezője, hogy a fejlesztések hatására kiszorulhat a területről az alacsony státuszú lakosság és a település más területein megnőhet a száma. Ez a probléma elsősorban a szociális városrehabilitációval érintett akcióterületen élőköt sújtja, vagyis a szociális városrehabilitációs program preventív jelleggel megakadályozhatja ennek bekövetkezését.

Célrendszer harmonizálása

Cigánd Integrált Városfejlesztési Stratégiájának célrendszerét egy stratégiai célpiramis keretében került rögzítésre, amely tartalmazza a város hosszú távú, tematikus és város rész szintű célkitűzéseit, illetve ezek egymásra épülését és a célok elérését segítő tényezőket. Az IVS és a szociális városrehabilitációval érintett akcióterület fejlesztéseinek célrendszerének harmonizálása szükséges.

Cigánd a kistérség igazgatási és a Bodrogek köz turisztikai központjaként funkcionáló fejlődő kisváros

Városi életminőség javítása	Városban elérhető szolgáltatások bővítése és színvonalának emelése	Helyi foglalkoztatottság és gazdaság fejlesztése
--------------------------------	---	---

Élhető kisváros megteremtése	Városké- p minőségi javítása	Helyi „tudáscen- trum ” kialakítása	Kistérségi, városi szerep kör erősítése	Bodrogek köz turistaközpont létrehozása	Helyi gazdaság dinamizálása
------------------------------------	------------------------------------	--	---	---	--------------------------------

Településközponti városrész célrendszere	Lakóterületi városrész célkitűzései
Funkcióbővítés Turisztikai potenciál erősítése Településké- p minőségi javítása Humán infrastruktúra fejlesztése Térségi jelentőségű intézményfejlesztés Kulturális és közművelődési centrumprofil erősítése Közlekedésfejlesztés Rekreációs feltételek javítása Közösségi kohézió fokozása Lakásállomány fejlesztése Közműhálózatok fejlesztése	Gazdasági potenciál kiépítése Elhetőbb, nyugodt lakóövezet megteremtése Funkcióellátottság javítása Turisztikai attrakciófejlesztés Közlekedési hálózatok fejlesztése Szociális problémák kezelése Szegregált területek revitalizációja Lakásállomány fejlesztése Közműhálózatok fejlesztése

A város stratégiai elemzése eredményeként, Cigánd településfejlesztési koncepciójának összhangjával a következő átfogó város stratégia megvalósítása célravezető, mely összhangban van a város továbbfejlesztésének eddigi irányvonalával. Erre építve az Integrált Városfejlesztési Stratégia a következő 15-20 évre megfogalmazott átfogó, hosszútávú célja:

Cigánd a kistérség igazgatási és a Bodrogek köz turisztikai központjaként funkcionáló fejlődő kisváros

Mint látható, Cigánd jövőképe két pilléren nyugszik, egyrészt a település arculat, a helyi gazdaság, a szolgáltatások és az oktatás fejlesztésével kistérségi szerep kör erősítése, másrészt a természeti adottságait- épített turisztikai infrastruktúráját- kihasználva a Bodrogek köz turista központja szerepét töltheti be. Ez a kettős alap jelent biztosítékot arra nézve, hogy Cigánd egy harmonikusan fejlődő kisváros legyen a következő évtizedben.

Cigánd városa ennek érdekében a következő stratégiai célokat fogalmazza meg:

1. Városi életminőség javítása
2. Városban elérhető szolgáltatások bővítése és színvonalának emelése
3. Helyi foglalkoztatottság és gazdaság fejlesztése

A tematikus célok azokat a középtávon 7-8 év alatt megvalósítható célkitűzéseket tartalmazzák, amelyek az Integrált Városfejlesztési Stratégia legfőbb célkitűzései települési szinten. A tematikus célok a város hosszútáv célkitűzéseinek megteremtésében segítenek.

Tematikus célok

Cigánd város a következő 7-9 évre a következő középtávú célokat határozza meg:

1. **Élhető kisváros megteremtése:** A tematikus célkitűzés tartalmazza a város infrastruktúrájának fejlesztését, funkcióellátottságának javítását, a városban meglévő szolgáltatások minőségi fejlesztését, új szolgáltatások telepítését. A közösségfejlesztés ebben a célkitűzésben szerepel.
2. **Városkép minőségi javítása:** A városképet meghatározó épületek felújítása, zöldfelületek növelése, városi arculat megteremtése, közlekedési hálózatok fejlesztése.
3. **Kistérségi, városi szerepkör erősítése:** A kistérségi központban elérhető lakossági szolgáltatások fejlesztése, térségi jelentőségű intézmények létrehozása, meglévők fejlesztése. A város vonzáskörzetének funkcióellátottságának javítása, szolgáltatáshiányának oldása, Cigánd városi funkcióinak erősítése a térségen belül.
4. **Helyi gazdaság dinamizálása:** Helyi gazdaság fejlesztése versenyképes vállalkozói környezet biztosításával. Vállalkozói környezet javítása, vállalkozások betelepülésének elősegítése, ösztönzése.
5. **Helyi „tudáscentrum” kialakítása:** Humán erőforrás fejlesztése, amely hozzájárul a versenyképesség fokozódásához. Alap és középfokú oktatás, szakképzés fejlesztése a kistérség és a város részére, hátrányos helyzetű csoportok felzárkóztatása. A tematikus cél hozzájárul a térség munkaerőpiaci problémáinak enyhítésére.
6. **Bodrogközi turistaközpont létrehozása:** Turizmus infrastruktúrájának fejlesztése, turisztikai kínálat bővítése, attrakciófejlesztés, turizmust kiszolgáló szolgáltatások körének fejlesztése. A turizmus a térség és a város egyik lehetséges kitörési pontja lehet, ebből eredően fejlesztése rendkívül hangsúlyos.

Mivel a szociális városrehabilitációval érintett akcióterület területileg mindkét városrészt érinti, szükséges a városrész szintű célkitűzések vizsgálatát mindkét városrészre vonatkozóan elvégezni.

Településközponti városrész célrendszere:

1. **Funkcióbővítés:** Új funkciók, szolgáltatások telepítése
2. **Turisztikai potenciál erősítése:** Turisztikai attrakciófejlesztés, turizmust kiszolgáló szolgáltatások körének fejlesztése, bővítése

3. **Településkép minőségi javítása:** Városkép fejlesztése, épületállomány, zöldfelületek fejlesztése, bővítése
4. **Humán infrastruktúra fejlesztése:** Humán szolgáltató rendszerek infrastrukturális és tartalomfejlesztése
5. **Térségi jelentőségű intézményfejlesztés:** kistérségi szolgáltató szerepkör erősítése
6. **Kulturális és közművelődési centrumprofil erősítése:** Oktatási intézményrendszerek bővítése, meglévők fejlesztése, közművelődés tereinek fejlesztése
7. **Közlekedésfejlesztés:** közúthálózat minőségi fejlesztése.
8. **Rekreációs feltételek javítása:** Sportolási, szabadidő hasznos eltöltését segítő infrastruktúra fejlesztése
9. **Közösségi kohézió fokozása:** Civil szervezetek működési feltételeinek javítása, közösségi élet gyakorlásának feltételrendszerének fejlesztése, közösségi terek fejlesztése
10. **Lakásállomány fejlesztése**
11. **Közműhálózatok fejlesztése**

Lakóterületi városrész célrendszere

1. **Gazdasági potenciál kiépítése:** Jelenleg a városrész nem rendelkezik a gazdasági életet kiszolgáló üzleti infrastruktúrával, a városrészen található ipartelepítésre alkalmas terület.
2. **Élhetőbb, nyugodt lakóövezet megteremtése:** közbiztonság és közlekedésbiztonság javítása, lakóövezetek minőségi javítása, közterületek rendezése
3. **Funkcióellátottság javítása:** Új funkciók létrehozása és meglévő funkció megerősítése
4. **Turisztikai attrakciófejlesztés:** Turisztikai attrakciók létrehozása a városrész területén
5. **Közlekedési hálózatok fejlesztése**
6. **Szociális problémák kezelése**
7. **Szegregált területek revitalizációja:** szegregált lakóterületek fejlesztése, szegregáció előrehaladásának csökkentése, megállítása
8. **Lakásállomány fejlesztése:** Lakásállomány minőségi javítása
9. **Közműhálózatok fejlesztése**

Az akcióterület célrendszere:

Átfogó cél	A leromlott és leszakadó városközpont leromlását okozó folyamatok megállítása és megfordítása, egységes innovatív városközpont kialakítása	
Specifikus célok	Fejlesztési elképzelés	Beavatkozások
Szociális problémák enyhítése	- Lakótelepek minőségi fejlesztése - Szegregáció csökkentése - Hátrányos helyzetű csoportok leszakadásának megállítása, felzárkóztatása - Esélyegyenlőség biztosítása - Közösségfejlesztési folyamatok generálása - Identitástudat erősítése	- Ady utcai, Petőfi utcai és Fő úti bérlakások felújítása - Városi Szabadidő Központ hangszigetelése
Humán infrastruktúrafejlesztés	Sport, rekreációs és szabadidős infrastruktúra	Városi Szabadidő Központ belső hangszigetelése

	fejlesztése • Identitástudat erősítése	• Varroda átalakítása tűzoltólaktanyává ingatlanvásárlással egybekötve
Közösségfejlesztés	• Közösségi terek fejlesztése • Rekreáció feltételrendszerének javítása	• Városi Szabadidő Központ belső hangszigetelése • Közösségi játszótér építése • A belvárosi közterület rehabilitációja (Hősök tere)
Városkép minőség javítása	• A város épített környezetének átalakítása, minőségi fejlesztése • A város zöld területeinek minőségi felújítása, rehabilitációja	• Ady utcai, Petőfi utcai és Fő úti bérlakások felújítása • Közösségi játszótér építése • Városi Szabadidő Központ belső hangszigetelése • A belvárosi közterület rehabilitációja (Hősök tere) • Élelmiszerüzlet rehabilitációja

Forrás: Cigánd Város Szociális városrehabilitáció Elő-akcióterületi terve

A szociális városrehabilitáció program célrendszere több ponton illeszkedik a városrész szintű célokhoz és segítik a városrész szintű célkitűzések megvalósulását. A két városrész célrendszere és az akcióterület célkitűzései harmonizálnak egymással. A szociális városrehabilitációval érintett akcióterület fejlesztési céljai az alábbi városrész szintű célkitűzésekhez járulnak hozzá.

	Hozzájárulás a városközponti városrész célkitűzéseikhez	Hozzájárulás a lakóterületi városrész célkitűzéseikhez
Településkép minőségi javítása	x	
Rekreációs feltételek javítása	x	
Közösségi kohézió fokozása	x	
Humán infrastruktúra fejlesztése	x	
Közösségi kohézió fokozása	x	
Élhetőbb, nyugodt lakóövezet megteremtése		x
Szociális problémák kezelése		x
Lakásállomány fejlesztése		x
Közműhálózatok fejlesztése		x

Akcióterületi program - az akcióterületen megvalósuló beavatkozások ismertetése

A már korábban elfogadott Integrált Városfejlesztési Stratégia a szociális városrehabilitációval érintett akcióterület fejlesztéseit a Hősök tere rehabilitációján kívül (azt is a jelenlegihez mérten csökkentett műszaki tartalommal) nem tartalmazta. Az IVS függelék megjeleníti az IVS-ben korábban nem szereplő fejlesztési elemeket, amelyek Cigánd Város esetében a következők.

1) Fő úti, Ady utcai és Petőfi utcai bérházak felújítása

A) Ady Endre úton lévő önkormányzati tulajdonú lakóépület felújítása, korszerűsítése (Ady Endre u. 7. Hrsz. 33)

A városi önkormányzat tulajdonát képező lakóépület 1970-es években épült. Hagyományos szerkezetű, oldalhatáron álló, utcára merőleges gerincű, nyeregtetős épület. Fürdőszobával rendelkezik. Fűtési mód: központi fűtés, vegyes tüzelésű kazánnal. A gáz a telekre nincs bevezetve. A korszerűsítés, felújítás során nyílászárók cseréje, palafedés cseréje, az épület utólagos hőszigetelése, és a gáz bevezetése indokolt. A fenti munkák nem építési engedélykötelesek.

B) Fő úton lévő önkormányzati tulajdonú lakóépület felújítása, korszerűsítése (Fő út 33. Hrsz. 1334/1)

A városi önkormányzat tulajdonát képező lakóépület 1950-es években épült. Hagyományos szerkezetű, (vályog falazatú) egytraktusos, tornácos épület. Kiépített fürdőszobával és részben gázkonvektoros fűtéssel. Az épület felújításra szorul. Szükséges a vályog falazat utólagos víz elleni szigetelése, a tetőszerkezet és hájazat cseréje, a nyílászárók cseréje, az épület hőszigetelése, járda építése, csapadékvíz függőeresz és lefolyó csatorna építése. Az említett munkálatok nem engedélykötelesek.

C) A Petőfi utcában lévő önkormányzati tulajdonú lakóépület felújítása, korszerűsítése (Petőfi utca 63. Hrsz. 403)

A városi önkormányzat tulajdonát képező orvosi rendelő és szolgálati lakások funkciójú épület az 1970-es években épült. Hagyományos szerkezetű, földszint + emeletes, utcával párhuzamos gerincű, nyeregtetős épület, szabadon álló formában építve.

A korszerűsítés, felújítás során nyílászárók cseréje, palafedés cseréje, az épület utólagos hőszigetelése, csapadékvíz eresz és lefolyócsatorna cseréje és a járda felújítása indokolt. Az említett munkálatok nem engedélykötelesek.

D) A Petőfi utcában lévő önkormányzati tulajdonú lakóépület felújítása, korszerűsítése (Petőfi utca 74. Hrsz. 408)

A városi önkormányzat tulajdonát képező lakóépület 1950-es években épült. Hagyományos szerkezetű, (vályog falazatú) egytraktusos, oldalhatáron álló lakóépület. Utólagosan az épülethez épített toldalékrészben fürdőszobát alakítottak ki. Fűtés mód: hagyományos, ill. gázfűtés (konvektoros)

Az épület felújításra szorul. Szükséges a vályog falazat utólagos víz elleni szigetelése, a tetőszerkezet és hájazat cseréje, felújítása a nyílászárók cseréje, az épület hőszigetelése, járda építése, csapadékvíz csatornarendszer felújítása. Az említett munkálatok nem engedélykötelesek.

2) A Cigándi Városi Szabadidő Központ belső felújítása, hangszigetelése

A beruházó, a Cigánd, Vasút utca 46. szám alatti 1285/A. helyrajzi számú telken épített tornacsarnokában labda-ütésálló álmennyezet és falburkolat felszerelését tervezi. A csarnok jelen állapotban a terem kedvezőtlen akusztikai tulajdonságokkal rendelkezik. A nagy felületű, sík, hangkemény (acél lemez) anyagú belső borítás a tetőszerkezet síkjában (szendvicspanel), valamint a térbe belógó tartószerkezet növeli a lecsengési időt, a termet visszhangossá teszi. A visszhangosság rendkívüli módon megnehezíti a létesítmény használatát és a hangosítást is alkalmazó rendezvények lebonyolítását.

A labdajátékok során a megpattanó játékszer zaja a merev szerkezetekben testhangként továbbtódik a határoló szerkezetekbe, és más épületrészekbe, ahol a rendeltetésszerű használatot zavarja. A játék során a fej fölötti szerkezeteknek, az oldalfalaknak ütköző labdák további mechanikai igénybevételt jelentenek a gépészeti, elektromos szerkezeteknek, a felületképzéseknek.

A tornacsarnokba - a szerkezetek védelmére, ill. az akusztikai tulajdonságok javítására - Ecophon gyártmányú labda-ütésálló falburkolatot és álmennyezetet tervezünk beépíteni. A tartószerkezetre függesztett, valamint a falra csavarozott fémprofilok közé szorított álmennyezeti lapok, illetve falburkoló lapok rendszere képes csökkenteni fentebb említett problémákat.

3) Belvárosi Hősök tere közterület rehabilitációja

A belvárosban található zöld területekkel kapcsolatban, mindeddig pontszerű rekonstrukciók történtek, de ezek kizárólag az adott felújításhoz tartozó környezetrendezést foglalták magukba.

Ettől eltekintve, Cigándon eddig még nem történt átfogó közterület rehabilitáció. A belvárosi közterületek jelenleg elhanyagolt, leromlott állapotban vannak, szükségszerű azok felújítása, rehabilitációja, hogy az itt élő lakóközösség számára esztétikusabb, élhetőbb közösségi centrumok hozzunk létre.

A Hősök terén, - alapvetően önkormányzati ingatlan bevonásával, rövidtávon mintegy 44 db parkoló férőhely építhető meg, ami a várható igények kielégítésére elegendő. Tovább növekvő igények kielégítésére újabb területek bevonása szükséges. A Hősök tere rehabilitációjával egy időben, parkoló kiépítésére is sor kerül, mely elsősorban a nappali parkolási igényeket szolgálja ki. Törekedni kell autóbuszok, tehergépkocsik elhelyezését biztosító parkolók létesítéséről. Az esélyegyenlőséget figyelembe véve szükséges a fogyatékkal élőket segíteni speciális parkoló férőhelyek kialakításával.

4) Tűzoltóság és polgárőrség működési feltételeinek javítása (Varroda átalakítása)

A korábban iskolaként, majd varrodaként használt földszint + I. emeletes épület + udvari tároló helyiség jelenleg használaton kívül van.

Az épület belső átalakításával, bővítésével, a raktárépület belső átalakításával tűzoltósági laktanya és polgárőrség részére irodai és raktári épület alakítható ki. (irodák, híradós szoba, pihenőszobák, vendégszoba, étkező-társalgó, mosdó-zuhanyzók, szerkocsi tároló és raktárak)

Az átalakítás során korszerű építőanyagok beépítésével, fűtés és elektromos korszerűsítéssel az épület jelenlegi energia felhasználása jelentősen csökkenthető.

A kivitelezés során az épület földszinti része akadálymentes megközelítést tesz lehetővé. A későbbiek során - igény esetén – az emeleti rész korlát lift beépítésével akadály mentesíthető.

5) Játsszóter építése

A Polgármesteri Hivatal saját tulajdonában lévő ingatlanon játszóteret kíván kialakítani, a Vasút utca 46. szám alatt. A játsszóeszközök alapanyagát környezetbarát akácfából, kültéri keményfa-fajtából kívánjuk megvalósítani. A gyermeknek nemcsak az egészséges fejlődéséhez, de ízlés formájához is hozzájárul a természetes fából készített játsszókönyezet biztosítása.

6) Élelmiszerüzlet rekonstrukciója, bővítése (Cigánd, Fő út 28. Hrsz. 80), valamint pénzüintézet, illetve 2 üzlet építése

A meglévő ABC és kocsmá épületének teljes felújítását illetve egy nagyobb méretű diszkonttá alakítását, valamint egy pénzüintézeti egységgel és két kisebb üzlettel való bővítése.

7) Ady Endre utca Közút-, járda-, és vízhálózat kiépítése

A felújításra tervezett út és járda a város belterületén található. A burkolat legyengült, teherbírását elvesztette. A jelenlegi útburkolati hibák a nem megfelelő helyreállítások, és a sokéves kátyúzásra vezethető vissza. A járdaburkolatot alkotó lapok az évek során a használattól, ill. a téli síkosság mentesítéstől összetöredezték, kikoptak. A meglévő járda és út nyomvonalán teherbírás problémákat tapasztaltunk. A felújítás során el kell végezni a meglévő elavult padka rendezését. Ahhoz, hogy a lehulló csapadék akadálymentesen jusson a vízelvezető árokba, a padka rendezése elengedhetetlen. Az itt élő családok életfeltételeinek javításához jelentős mértékben hozzájárulna a tervezett felújítás elvégzése.

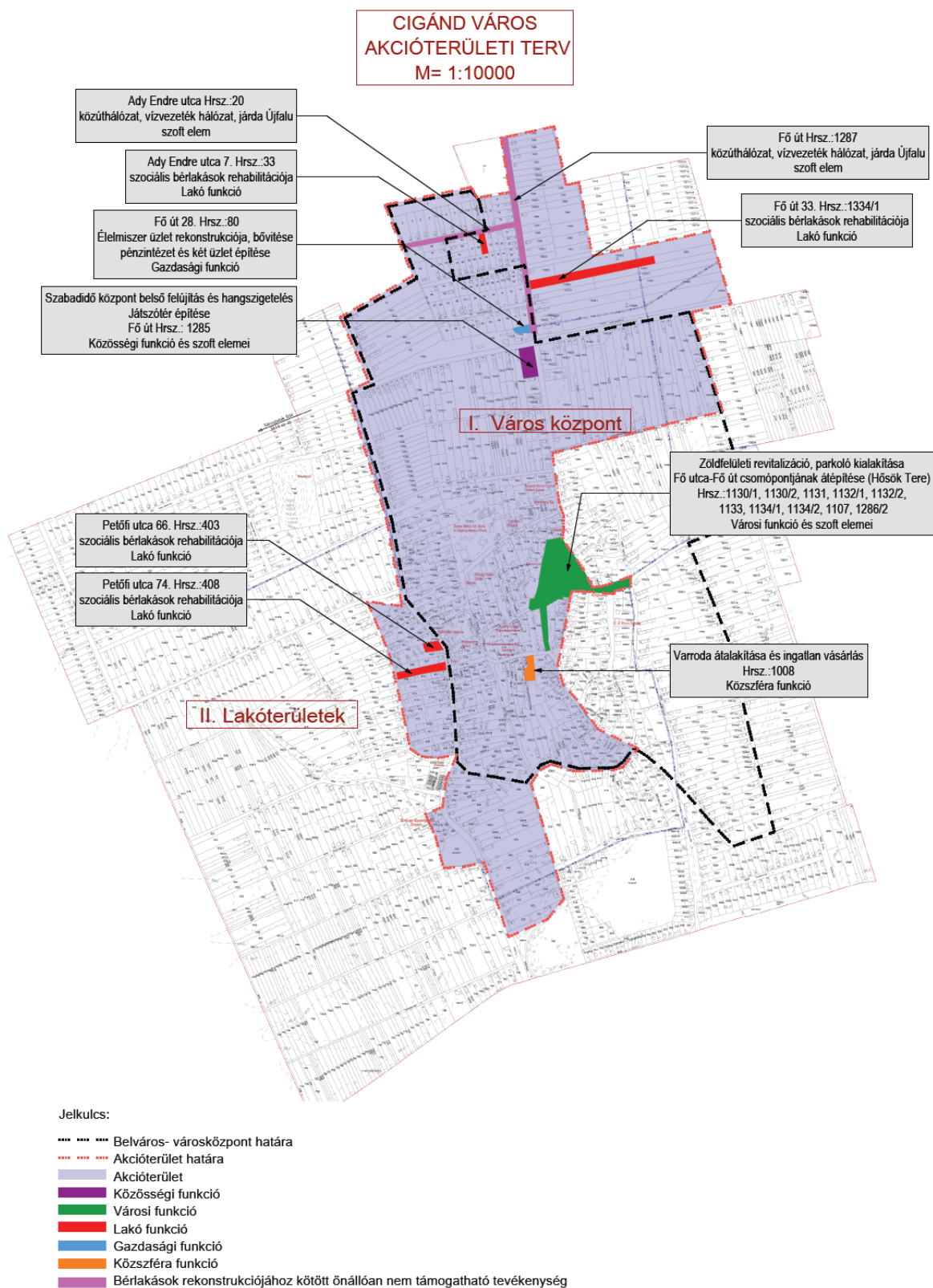
8) Fő utca Járda-, és vízhálózat kiépítése

A felújításra tervezett járda a város belterületén található. A járda a meglévő nyomvonalán-soron kívül felújítást igényel, a járda burkolat, legyengült, teherbírását veszített beton burkolatú. A jelenlegi járda meghibásodásai a közműépítések, keresztezések utáni nem megfelelő helyreállításokra, valamint a sok éves használat alatt kialakult kátyúsodásra vezethetők vissza. A meglévő járda nyomvonalán teherbírás problémákat tapasztaltunk a felmérés során.

A meglévő járda alapozása változó minőségű beton homokos kavics ágyazaton lévő 10 cm vastag monolit beton burkolat. A felújítás során el kell végezni a meglévő elfajult padka rendezését. Ahhoz, hogy a burkolatra hulló csapadék akadálymentesen jusson a vízelvezető árokba, a padka rendezése elengedhetetlen. Ezt gépi rendezéssel, illetve a hiányzó anyag pótlásával kell helyreállítani.

Az itt élő családok életfeltételeinek javításához jelentős mértékben hozzájárulna a tervezett felújítás elvégzése.

5. Térkép: Akcióterületi beavatkozások területi koncentrációja

Forrás: Cigánd Város Szociális városrehabilitáció Elő-akcióterületi terve

Az alábbi táblázat az akcióterületen megvalósuló fejlesztéseket összesíti és az egyes beavatkozások hozzájárulását az IVS-ben meghatározott tematikus célokhoz.

	Fejlesztés megnevezése	Rehabilitáció típusa		Tematikus Célok					
		Szociális	Funkcióbővítő	Élhető kisváros megteremtése	Városkép minőségi javítása	Kistérségi, városi szerepkör erősítése	Helyi gazdaság dinamizálása	Helyi „tudáscentrum” kialakítása	Bodrogi közti turistaközpont létrehozása
Szociális városrehabilitációval érintett akcióterület	Fő úti, Ady utcai és Petőfi utcai bérházak felújítása	X		x	x				
	A Cigándi Városi Szabadidő Központ belső felújítása, hangszigetelése	X		x	x	x			
	Belvárosi Hősök tere közterület rehabilitációja	X		x	x	x			
	Tűzoltóság és polgárőrség működési feltételeinek javítása	X		x	x	x			
	Játszóter építése	X		x					
	Élelmiszerüzlet rekonstrukciója, bővítése	X			x		x		
	Ady Endre utca Közút-, járda-, és vízvezeték kiépítése	X		x	x				
	Fő utca Járdá-, és vízvezeték kiépítése	X		x	x				